

Module Content Outline

Modulu: Drittijiet ta' Access fl-UE

PARTI A

Sommarju ġeneralni tal-Modulu:

Jekk jogħġbok żid sommarju qasir tal-Modulu fil-kaxxa hawn taħt

Il-modulu jeżamina l-kunċetti tad-drittijiet fl-UE u fl-Istati Membri tagħha u għandu l-għan li jiffamiljarizza lill-partecipanti mal-kwistjonijiet ewlenin li jdawru d-drittijiet tal-bniedem bil-għan li jtejjeb l-aċċess għal dawn id-drittijiet.

Il-mistoqsijiet fundamentali ta'dan il-modulu jduru madwar dan li ġej:

1. X'inħuma d-drittijiet tal-bniedem u għaliex huma importanti?
2. X'inħuma t-tipi differenti ta'drittijiet tal-bniedem u x'inħuma l-protezzjoni legali varji għal tali drittijiet fl-UE?
3. Kif wieħed jista' jtejjeb l-opportunitajiet ta' persuna oħra biex jaċċessa d-drittijiet fl-UE u fl-Istati Membri tagħha?

Dawn il-mistoqsijiet huma speċjalment rilevanti minħabba li l-migranti huma fost l-iktar komunitajiet vulnerabbli fis-soċjetajiet tagħna. Minħabba kuntesti kulturali, lingwistiċi u ekonomiċi differenti, il-migranti huma ta'spiss inqas kapaċi li jkollhom aċċess għad-drittijiet fl-UE u fl-Istati Membri tagħha.

L-għan ta' dan il-modulu huwa li jipprovd i-l-iktar informazzjoni rilevanti meħtieġa biex persuna tifhem il-kunċett ta' drittijiet u responsabbiltajiet fl-UE u l-Istati Membri tagħha u jagħti s-setgħa lill-migranti biex ikollhom aċċess għad-drittijiet fl-UE b'mod aktar effettiv.

PARTI B

Objettivi u Riżultati Mistennija

Mat-tlestitja tal-modulu, il-partecipanti jkunu jistgħu:

1. Tifhem il-kunċett tad-drittijiet tal-bniedem fl-UE u għaliex dawn id-drittijiet huma parti integrali tal-UE;
2. Għandu għarfien bażiku ta' kategoriji differenti ta' drittijiet u liema drittijiet jagħmlu parti minn tali kategoriji;
3. Ikollu għarfien bażiku tal-istrumenti legali differenti li jipproteġu d-drittijiet tal-bniedem fl-UE;
4. Jifhem li d-drittijiet fl-UE jistgħu jiġu aċċessati permezz ta' proċessi legali, proċessi kważi-legali kif ukoll proċessi extra-legali;

Module Content Outline

PARTI C

Unitajiet fil-Modulu:

Jekk jogħġbok elenka l-unitajiet tal-Modulu

Unità 1: Id-drittijiet tal-bniedem u r-rwol tagħhom fl-UE

Unità 2: Tipi differenti ta' drittijiet u l-protezzjoni legali tagħhom

Unità 3: Aċċess għad-drittijiet fl-UE permezz ta' proċessi varji

Unità 1: Id-drittijiet tal-bniedem u r-rwol tagħhom fl-UE

C1. Harsa generali:

Jekk jogħġbok żid deskriżzjoni qasira tal-Unità

Din l-unità tfitter li twieġeb żewġ mistoqsijet: X'inħuma d-drittijiet tal-bniedem u għaliex huma importanti? U għaliex id-drittijiet tal-bniedem huma parti integrali tas-sistema tal-UE?

C2. Rizultati tat-Tagħlim

Mat-tlestija ta' din l-Unità, il-parċeċipanti għandhom ikunu jistgħu:

- Jifhmu il-kunċett tad-drittijiet tal-bniedem u kif dawn il-kunċetti evolvew;
- Jitgħallmu jispjegaw għaliex dawn id-drittijiet jagħmlu parti integrali mill-UE

C3. Kontenut

Ipprovd i-kontenut tal-Unità

Din l-unità tintroduċi parteċipanti għall-kunċett tad-drittijiet tal-bniedem u l-protezzjoni legali tiegħu kif ukoll l-importanza tad-drittijiet tal-bniedem għall-Unjoni Ewropea. Id-drittijiet tal-bniedem žviluppaw matul iż-żmien u f'kuntesti ġeografiċi u kulturi differenti.

L-enfasi tad-drittijiet tal-bniedem hija l-protezzjoni u s-salvagħwardja tad-dinjità tal-bniedem. Din tagħraf li kull persuna, minkejja l-età, ir-rasza, ir-reliġjon, l-istat soċjali jew is-sess tagħha hija mogħni ja b'dinjità u li din id-dinjità għandha tiġi mħarsa. Maż-żmien dan ir-rikonoxximent ġie tradott fi protezzjoni legali f'partijiet differenti tad-dinja. It-Tieni Gwerra Dinjija (1939-1945) rat abbużi kbar u serji tad-dinjità tal-bniedem f'forom differenti, bħall-Olokkawst. Dan wassal sabiex il-komunità internazzjonali ta' dak iż-żmien; li kienet iffurmata fin-Nazzjonijiet Uniti (NU) biex tadotta d-Dikjarazzjoni Universali tad-Drittijiet tal-Bniedem (UDHR).

In-NU adottat id-DUDHR fl-10 ta' Dicembru 1948. Id-Dikjarazzjoni esprimieti għall-ewwel darba lista ta' drittijiet li l-individwi għandu jkollhom sempliċement minħabba li huma bnedmin. Dawn id-drittijiet jinkludu d-dritt għall-ħajja, għal-libertà, għal proċess ġust, id-dritt li ma jiġux ittorturati jew li jkunu

Module Content Outline

skjavi ta' ħaddieħor.. Drittijiet oħra nklužihuma d-dritt għal-libertà tal-espressjoni u tal-assocjazzjoni, il-libertà tal-kuxjenza u d-dritt għall-edukazzjoni u s-saħħha.

Dawn id-drittijiet ġew adottati b'mod estensiv fil-ligijiet tal-pajjiżi madwar id-dinja fid-deċennji ta' wara t-Tieni Gwerra Dinjija. Fl-Ewropa, pereżempju, il-Kunsill tal-Ewropa fl-1950 adotta l-Konvenzjoni Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem, li tistabbilixxi Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem. Ghalkemm il-Konvenzjoni Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem mhix parti mis-sistema legali tal-UE, l-Istati Membri kollha tal-UE huma wkoll partijet għall-Konvenzjoni Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem u bħala tali, huma kollha marbuta bir-regoli li jinsabu fil-Konvenzjoni.

L-Unjoni Ewropea nnifisha hija bbażata fuq il-principju tar-rispett tad-Drittijiet tal-Bniedem u l-Istati Membri kollha tal-UE huma impenjati għall-promozzjoni u r-rispett tad-drittijiet tal-bniedem. L-Artikolu 2 tat-Trattat li jistabbilixxi l-UE jgħid: L-Unjoni hija bbażata fuq il-valuri tar-rispett għad-dinjità tal-bniedem, il-libertà, id-demokrazija, l-ugwaljanza, l-istat tad-dritt u r-rispett għad-drittijiet tal-bniedem. Għalhekk, kull stat li jixtieq isir Stat Membru ta' l-UE għandu juri li qed jirrispetta d-drittijiet tal-bniedem. Dan ir-rekwizit huwa parti mill-hekk imsejha Kriterji ta' 'Kopenħagen li ġew adottati fil-belt kapitali tad-Danimarka mill-Kunsill Ewropew fl-1993. Fost kriterji oħra, l-UE teħtieg li kull stat fl-UE jkun stabbilixxa istituzzjonijiet li jiggarrantixxu b'mod effettiv id-demokrazija, id-drittijiet tal-bniedem u l-protezzjoni tal-minoranzi.

C.4 Kliem Ewlenin

Ipprovd i-kliem ewlenin tat-Taqsima

Storja, Drittijiet tal-Bniedem, UE

PARTI D Aktar Qari

Websajts / Karti disponibbli liberament

<http://hrlibrary.umn.edu/edumat/hreduseries/herinandnow/Part-1/short-history.htm>
<https://www.humanrights70.org/#home>
https://europa.eu/european-union/topics/human-rights_en

PARTI E Tlestija ta' 'Unitajiet

Biex tkompli għall-unità li jmiss jekk jogħġibok irrispondi l-mistoqsjiet li ġejjin:

1. X'inhu l-kunċett ewljeni li fuqu huma bbażati d-drittijiet tal-bniedem? nazzjonalità
  - a. Fidi
  - b. Dinjità

Module Content Outline

c. Mertu

Tweġiba Korretta c. Dinjità

Id-drittijiet tal-bniedem huma bbażati fuq il-prinċipju li kułhadd jitwieleed b'ċerti drittijiet bažiċi li huma maħsuba biex jippermettu lill-bnedmin jgħixu b'dinjità. Huwa għalhekk li jeżistu d-drittijiet tal-bniedem: biex jigu protetti id- dinjità ta'kull persuna eżistenti fid-dinja..

2. F'liema sena l-komunità internazzjonali ġabret il-lista tad-drittijiet li għandu jkollhom l-individwi kollha għall-ewwel darba?

- a. 1918
- b. 1966
- c. 1989
- d. 1948

Tweġiba Korretta d. 1948

In-Nazzjonijiet Uniti adottat id-Dikjarazzjoni Universali tad-Drittijiet tal-Bniedem tan-Nazzjonijiet Uniti fl-10 ta' Dicembru 1948. Id-Dikjarazzjoni esprimietgħall-ewwel darba lista ta' drittijiet li l-individwi għandu jkollhom sempliċement minħabba li huma bnedmin.

3. Liema minn dawn li ġejjin huwa rekwiżit għal stat biex ikun jista 'jissieħeb fl-UE?

- a. PDG per capita
- b. Eżistenza ta' istituzzjonijiet li jiggħarantixxu d-drittijiet tal-bniedem
- c. Daqs territorjali
- d. Affiljazzjoni reliġjuża

Tweġiba Korretta b. Eżistenza ta' istituzzjonijiet li jiggħarantixxu d-drittijiet tal-bniedem

Dan ir-rekwiżit huwa parti mill-hekk imsejħa Kriterji ta' Kopenħagen li ġew adottati fil-belt kapitali tad-Danimarka mill-Kunsill Ewropew fl-1993. Fost kriterji oħra, l-UE teħtieg l-eżistenza ta' istituzzjonijiet li jiggħarantixxu d-demokrazija, id-drittijiet tal-bniedem u l-protezzjoni tal-minoranzi.

4. L-istati membri kollha tal-UE huma wkoll partijiet għall-Konvenzjoni Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem

Veru jew FALZ?

Risposta korretta: Veru

Module Content Outline

Għalkemm il-Konvenzjoni Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem mhix parti mis-sistema legali tal-UE, l-Istati Membri kollha tal-UE huma wkoll partijiet għall-Konvenzjoni Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem u bħala tali, huma kollha marbuta bir-regoli li jinsabu fil-Konvenzjoni.

5. Din is-sentenza hija parti mit-Trattat li jirregola t-twaqqif ta 'I-Unjoni Ewropea: "L-Unjoni hija bbażata fuq il-valuri tar-rispett għad-dinjità tal-bniedem, il-libertà, id-demokrazija, l-ugwaljanza, l-istat tad-dritt u r-rispett għad-drittijiet tal-bniedem ..."

Veru jew FALZ?

Risposta korretta: Veru

Is-sentenza ta 'hawn fuq hija meħuda mill-artikolu 2 tat-Trattat dwar I-Unjoni Ewropea li jagħmel id-drittijiet tal-bniedem kunċett centrali fl-Unjoni.

PARTI F

Issuġġerixxi 2 Attivitajiet biex tittestja u / jew tirrifletti fuq l-informazzjoni pprezentata minn dan il-modulu

1. Il-Kriterji ta 'Kopenħagen jinkludu wkoll: (https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary/accession_criteria_copenhagen.html).
  - l-istabbiltà tal-istituzzjonijiet li jiggarrantixxu d-demokrazija _____, drittijiet tal-bniedem u rispett għal u _____;
  - ekonomija tas-suq li tiffunzjona u _____;
  - kapaċità li tieħu l-obbligi tas-sħubija, inkluża l-kapaċità li _____, l-istandardi u l-politiki li jiffurmaw il-korp tal-liġi ta 'I-UE (l-'acquis), u li jaderixx ma 'I-għanijjiet ta' _____.
2. Sib stampa famuža li turi mara li għandha d-Dikjarazzjoni Universali tad-Drittijiet tal-Bniedem, meħuda fl-1949. Min hi l-marafl-istampa? X'kien ir-rwol tagħha fl-adozzjoni tad-Dikjarazzjoni?

Unità 2: Tipi differenti ta 'drittijiet u l-protezzjoni legali tagħhom

C1. Harsa ġeneral:

Jekk jogħġgbok žid deskrizzjoni qasira tal-Unità

Din l-unità tintroduċi l-kategoriji differenti ta' drittijiet li jeżistu (soċjali / ekonomiċi / političi eċċ.), Liema tipi ta' drittijiet jaqgħu taħt il-kategoriji differenti u l-aktar protezzjonijiet legali importanti għad-drittijiet tal-bniedem.

Module Content Outline

C2. Rizultati tat-Tagħlim

Mat-tlestija ta 'din I-Unità, il-partecipanti għandhom ikunu jistgħu:

1. Ikollom għarfien bażiku ta 'kategoriji differenti ta' drittijiet u d-drittijiet li jagħmlu parti minn dawn il-kategoriji;
2. Ikollom fehim bażiku tal-istrumenti legali differenti li jipproteġu d-drittijiet tal-bniedem fl-UE

C3. Kontenut

Ipprovdvi l-kontenut tal-Unità

Id-drittijiet tal-bniedem ikopru varjetà wiesgħa ta' suġġetti li jvarjaw mid-dritt għal proċess ġust għad-dritt għas-saħħha. Minħabba l-varjetà wiesgħa ta 'kwistjonijiet koperti mid-drittijiet tal-bniedem, huma ġeneralment jinqasmu f'kategoriji li jgħaqqu flimkien id-drittijiet varji f'kategoriji li jaqsmu karatteristiċi jew karatteristiċi komuni. Id-drittijiet tal-bniedem ġeneralment huma ikkategorati kif jmiss: drittijiet soċjali, drittijiet ekonomiċi, drittijiet kulturali, drittijiet ċivili u drittijiet političi. Dawn il-kategoriji, filwaqt li jistgħu jkunu utli biex jifhmu aħjar in-natura tad-drittijiet specifiċi, ma jimplikawx li ebda kategorija hija iktar importanti jew tieħu preċedenza fuq oħra. Id-drittijiet tal-bniedem huma għaldaqstant kollha importanti. In-NU ddecidiet li d-drittijiet tal-bniedem huma indiċiżibbi u interdipendenti, fis-sens li huma ta'importanza ugwali u jsaħħu lil xulxin.

Id-drittijiet soċjali jinkludu drittijiet bħad-dritt għal livell adegwat ta'għixien u akkomodazzjoni deċenti kif ukoll id-dritt għall-ikel; id-dritt għall-ogħla livell ta 'saħħha li jista' jintlaħaq; kif wkoll, id-drittijiet għall-edukazzjoni u s-sigurtà soċjali.

Id-drittijiet ekonomiċi jinkludu: id-dritt għax-xogħol, id-dritt għal paga ugħwali għal xogħol ta 'valur ugħwali, id-dritt għal kundizzjonijiet tax-xogħol siguri, id-dritt li jiffurmaw u jissieħbu fit-trade unions, kif ukoll id-dritt għall-istrajk.

Id-drittijiet kulturali jinkludu d-dritt li tgawdi l-kultura tagħha stess u li tipparteċipa fil-ħajja kulturali tal-komunità.

Id-drittijiet ċivili u političi jinkludu d-drittijiet għall-ħajja, il-libertà personali u proċess ġust; il-ħelsien mit-tortura u t-trattament inuman jew degradanti; id-dritt għall-privatezza, kif ukoll għal-libertà tal-espressjoni u tal-għaqda.

Dawn id-drittijiet, u oħrajn, huma protetti fil-liġiġiet nazzjonali, trattati internazzjonali bħall-Patt Internazzjonali dwar id-Drittijiet Ekonomiċi, Soċjali u Kulturali, Il-Patt Internazzjonali dwar id-Drittijiet Ċivili u Politici (żewġ trattati adottati mill-Assemblea Ĝenerali tan-Nazzjonijiet Uniti fis-16 ta 'Diċembru 1966) bħala kif ukoll fi trattati reġjonali bħall-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem u l-Karta tal-UE tad-Drittijiet Fundamentali tal-UE.

Module Content Outline

Il-Konvenzjoni Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem adottata fl-1950 tissalvagwardja primarjament id-drittijiet civili u politici u tapplika għal kull min huwa fil-ġurisdizzjoni ta' Stat li huwa parti fil-Konvenzjoni. B'hekk, din tapplika għal kwalunkwe persuna li tkun fil-ġurisdizzjoni ta' l-Istati Membri kollha ta' l-UE minħabba li huma kollha partijiet għall-Konvenzjoni. Dan ifisser li l-Konvenzjoni tipproteġi lil kull min iseħħ fit-territorju ta' Stat Parti għall-Konvenzjoni irrispettivament min-nazzjonaliità tagħhom. Persuna tista' tressaq il-każ quddiem il-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem biss jekk id-dritt miksur huwa inkluż fil-Konvenzjoni u biss wara li hu / hi l-ewwel ipprova jkollu d-drittijiet tiegħu garantiti permezz tal-qrati nazzjonali ta' l-istat li kkawża l-ksur.

Għalkemm l-Istati Membri kollha tal-UE huma partijiet għall-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem, l-UE adottat il-karta tad-drittijiet tal-bniedem tagħha stess: Il-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-UE ġiet adottata fis-sena 2000. Il-Karta tħalli l-kategoriji kollha tad-drittijiet (politici, civili, ekonomici, kulturali u soċjali) iżda tapplika biss għall-istituzzjonijiet tal-UE (il-Kummissjoni Ewropea, il-Parlament Ewropew, il-Kunsill tal-Unjoni Ewropea) u għall-Istati Membri tal-UE meta jkunu qed jaapplikaw il-ligi tal-UE. Pereżempju, meta Stat Membru tal-UE jkun qed jimplimenta direttiva, jew regolament maħruġ mill-Kummissjoni, mill-Kunsill u mill-Parlament.

C.4 Kliem Ewlenin

Ipprovd i-l-kliem ewlenin tat-Taqṣima

Drittijiet Politici, Drittijiet Ċivili, Drittijiet Ekonomici, Drittijiet Soċjali, Konvenzioni Ewropea Drittijiet tal-Bniedem, Karta Ewropea Drittijiet Fundamentali

PARTI D

Aktar Qari

Websajts / Karti disponibbli liberament

- https://www.echr.coe.int/Documents/Simplified_Conv_ENG.pdf
- https://www.youtube.com/watch?v=MOcmUQTgjCw&list=PLT-6qb4oU5fj_2HYaZ7Rtq0jfGr6cAics&index=1
- <https://www.equalityhumanrights.com/en/what-are-human-rights/how-are-your-rights-protected/what-charter-fundamental-rights-european-union>
- <https://fra.europa.eu/en/publications-and-resources/infographics/eu-fundamental-rights-charter-action>

PARTI E

Tlestija ta' 'Unitajiet

Biex tkompli għall-unità li jmiss jekk jogħiġbok irrispondi l-mistoqsijiet li ġejjin:

1. Kemm il-kategoriji ta' drittijiet tal-bniedem ježistu?

Module Content Outline

- a. 2
- b. 8
- c. 5
- d. 3

Risposta corretta: c.

Id-drittijiet tal-bniedem generalment huma kategorizzati fid-drittijiet soċjali, id-drittijiet ekonomiči, id-drittijiet kulturali, id-drittijiet civili u d-drittijiet političi. Dawn huma kollha daqstant importanti.

2. Liema minn dawn huwa dritt soċjali?

- a. Id-dritt li ma jkunux soġġetti għal tortura
- b. Id-dritt għal parteċipazzjoni politika
- c. Id-dritt għas-saħħha
- d. Id-dritt li tipprattika l-fidi tiegħek

Risposta corretta: c.

Id-dritt għas-saħħha jirriżulta mill-Patt Internazzjonali dwar id-Drittijiet Ekonomiči, Soċjali u Kulturali (ICESCR), trattat adottat mill-Assemblea Ĝenerali tan-Nazzjonijiet Uniti fis-16 ta' Dicembru 1966. Jinstab ukoll fl-Artikolu 35 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali ta' I-UE u I-Artikolu 11 tal-Karta Soċjali Ewropea.

3. Il-Konvenzioni Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem tipproteġi biss liċ-ċittadini Ewropej

Veru jew Falz

Risposta corretta: Falza

Il-Konvenzioni tapplika għal kull min ikun fil-ġurisdizzjoni ta' Stat li huwa parti fil-Konvenzioni. Għalhekk tapplika għal kwalunkwe persuna li hija fil-ġurisdizzjoni ta' l-istati membri kollha ta' I-UE minħabba li huma kollha partijiet għall-Konvenzioni.

4. Kull persuna li thoss li xi wieħed mid-drittijiet tal-bniedem tagħha inkiser tista' tressaq il-każ minnufih quddiem il-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem?

Veru jew Falz

Risposta corretta: Falza

Persuna tista' tressaq il-każ quddiem il-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem biss jekk id-dritt miksur huwa inkluz fil-Konvenzioni u biss wara li hu / hi l-ewwel ipprova jkollu d-drittijiet tiegħu garantiti permezz tal-qrati nazzjonali ta' l-istat li kkawża l-ksur.

5. Il-Karta Ewropea tad-Drittijiet Fundamentali tinkludi biss drittijiet civili u političi.

Veru jew Falz

Module Content Outline

Risposta korretta: Falza

Il-Karta tinkludi l-kategoriji kollha tad-drittijiet (politiċi, civili, ekonomiċi, kulturali u soċjali) iżda tapplika biss għall-istituzzjonijiet tal-UE u għall-Istati Membri tal-UE meta jkunu qed japplikaw il-liġi tal-UE.

PARTI F

Issuġġerixxi 2 Attivitajiet biex tittestja u / jew tirrifletti fuq l-informazzjoni ppreżentata minn dan il-modulu

1. Ara dan il-filmat (https://www.youtube.com/watch?v=MOcmUQTqjCw&list=PLT-6ab4oU5fj_2HYaz7Rtq0jfGr6cAics&index=1) u ikteb id-drittijiet fundamentali kollha elenkti. Jikklassifikahom skont id-drittijiet soċjali, id-drittijiet ekonomiċi, id-drittijiet kulturali, id-drittijiet civili u d-drittijiet političi.
2. Mur fil-websajt https://e-justice.europa.eu/content_jurisdiction-85-en.do u aghażel il-bandiera tal-pajjiż tarresidenza tiegħek u iddeskrivi l-kunċett ta' ġurisdizzjoni territorjali.

Unità 3: Aċċess għad-drittijiet fl-UE permezz ta' proċessi varji

C1. Harsa generali:

Jekk jogħġibok żid deskrizzjoni qasira tal-Unità

Din l-unità tintroduċi l-kunċett tad-drittijiet ta' aċċess f'kuntesti differenti u permezz ta' mekkaniżmi differenti.

C2. Rizultati tat-Tagħlim

Mat-tlestija ta' din l-Unità, il-partecipanti għandhom ikunu jistgħu:

1. Jifhmu li d-drittijiet fl-UE jistgħu jiġu aċċessati b'modi differenti inkluži l-proċessi legali, proċessi kważi-legali kif ukoll proċessi extra-legali
2. Jifhmu li d-drittijiet jistgħu jiġu aċċessati billi jintużaw servizzi pprovduti minn amministrazzjonijiet nazzjonali u lokali kif ukoll minn Organizzazzjonijiet Mhux Governattivi

C3. Kontenut

Ipprovali l-kontenut tal-Unità

Din l-unità se turi li l-aċċess għall-ġustizzja huwa dritt fundamentali protett permezz, fost strumenti oħra, tal-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem. Il-katalogu tad-drittijiet jista' jkun aċċessat b'mezzi

Module Content Outline

differenti bħal mezzi ġudizzjarji, kważi-ġudizzjarji u mhux ġudizzjarji. Entitajiet differenti bħal entitajiet bħall-awtoritajiet lokali, istituzzjonijiet tad-drittijiet tal-bniedem u NGOs jistgħu jgħinu fl-aċċess għal dawn id-drittijiet.

Skont il-liġi internazzjonali u Ewropea dwar id-drittijiet tal-bniedem, l-Istati Membri tal-UE jridu jiggarrantixxu lil-kulħadd id-dritt li jaċċessa korp ġudizzjarju (qorti jew tribunal), jew għal korp alternattiv ta' 'soluzzjoni ta' tilwim, u li jikseb rimedju meta d-drittijiet tagħhom jiġu miksura. Dan huwa d-dritt tal-aċċess għall-ġustizzja. Skont il-liġi tal-UE, kulħadd huwa intitolat ukoll għal rimedju effettiv quddiem qorti biex tinforza d-drittijiet li l-liġi tal-UE tagħtihom. Qasam importanti huwa l-liġi tan-nondiskriminazzjoni fejn il-liġi tal-UE tipprobjixxi d-diskriminazzjoni għal raġunijiet ta' sess, origini razzjali jew etnika, orjentazzjoni sesswali, età, diżabilità u reliġjon jew twemmin.

L-aċċess normalment jingħata permezz ta' qrat nazzjonali skont ir-regoli lokali. Iżda d-drittijiet jistgħu jiġu aċċessati skont is-sitwazzjoni. Qabel ma taħseb li jgħaddu mill-qrat l-għażiex tħalli għandha għandhom jiġu kkunsidrati.

Jekk id-drittijiet ta' xi ħadd jiġu miksura, il-persuna tipikament ikollha bżonn tindirizza l-awtorità rilevanti f'pajjiżha jew fil-pajjiż fejn seħħi il-ksur. Peress li l-proċedura tista' tkun differenti minn pajjiż għall-ieħor, l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għad-Drittijiet Fundamentali tal-Bniedem toffri għajnejn rigward kull Stat Membru individwalment. Għodda interattiva fuq il-paġna ewlenija tal-eJustice tista' tgħin biex tidentifika fejn seħħet il-vjalazzjoni, f'liema kategorija ta' drittijiet u kif ukoll min twettaq il-vjalazzjoni bħal entità privata jew pubblika. Imbagħad is-sit joffri informazzjoni dwar korpi ġudizzjarji u mhux ġudizzjarji li jistgħu jgħinu lill-persuna li d-drittijiet tagħha ġew miksura fit-talba tagħhom

Netwerks oħra tad-drittijiet tal-bniedem jistgħu jiġu kkonsultati qabel jittieħdu mezzi ġudizzjarji. ENNHRI huwa n-Netwerk Ewropew ta' 'Istituzzjonijiet Nazzjonali tad-Drittijiet tal-Bniedem. Din tgħaqqa 40 Istituzzjoni Nazzjonali tad-Drittijiet tal-Bniedem (NHRIs) madwar l-Ewropa biex tissaħħaħ il-promozzjoni u l-protezzjoni tad-drittijiet tal-bniedem fir-reġjun. In-netwerk jipprovdji pjattaforma għall-kollaborazzjoni u s-solidarjetà fl-indirizzar tal-isfidi tad-drittijiet tal-bniedem u vuċi komuni għall-NHRIs fil-livell Ewropew.

L-NHRIs huma korpi ta' l-istat, indipendenti mill-gvern, b'kostituzzjoni wiesgħa kostituzzjonal iew legali biex jippromwov u jipproteġu d-drittijiet tal-bniedem fil-livell nazzjonali. Jistgħu jieħdu forom differenti, inkluži istituzzjonijiet tal-ombuds, kummissjonijiet u istituti għad-drittijiet tal-bniedem.

L-EJN (fi kwistjonijiet ċivili u kummerċjali) huwa netwerk flessibbli u mhux burokratiku li jiġbor flimkien l-awtoritajiet ġudizzjarji nazzjonali. Għandha l-ġhan li tissimplifika u ssaħħaħ il-kooperazzjoni ġudizzjarja bejn l-Istati Membri. Fil-ħidma mill-2002, l-EJN (fi kwistjonijiet ċivili u kummerċjali) itnejeb l-applikazzjoni prattika u l-implimentazzjoni ta' l-istumenti ta' ġustizzja ċivili ta' l-UE. B'dan il-mod, tikkontribwixxi għall-bini ta' pontijiet bejn is-sistemi ta' ġustizzja differenti tal-Istati Membri u b'hekk toħloq fiduċja reciproka.

Il-kompli ewlenin tan-Netwerk huma l-kuntatti diretti u l-immanigġġar tal-każijiet bejn il-punti ta' kuntatt tan-Netwerk nazzjonali, li jiffaċilitaw l-aċċess transkonfinali għall-ġustizzja permezz tal-informazzjoni mogħtija lill-publiku u lill-prattikanti permezz ta' fuljetti informattivi u pubblikazzjonijiet oħra disponibbli fil-Portal Ewropew tal-Ġustizzja Elettronika fil-lingwi kollha tal-Unjoni, l-evalwazzjoni u l-qsim ta' esperjenza dwar l-operat ta' strumenti specifiċi tal-liġi tal-Unjoni fi kwistjonijiet ċivili u kummerċjali.

Jekk il-mezzi mhux ġudizzjarji ma jirnexx hemm il-possibilità li ssir ġustizzja permezz ta' korpi kważi-ġudizzjarji bħalma huma l-ombudspersons jew l-Istituzzjonijiet Nazzjonali tad-Drittijiet tal-Bniedem.

L-Istituzzjonijiet Nazzjonali tad-Drittijiet tal-Bniedem (NHRIs) huma istituzzjonijiet indipendenti stabbiliti bil-liġi u b'konformità mal-Principji ta' Pariġi approvati min-Nazzjonijiet Uniti. L-NHRIs għandhom il-mandat li jipproteġu

Module Content Outline

u jippromwovu d-drittijiet tal-bniedem fil-livell nazzjonali skont in-normi u l-standards internazzjonali tad-drittijiet tal-bniedem. Il-FRA tikkoopera ma 'l-NHRIs man-Netwerk Ewropew ta' l-NHRIs u permezz ta' kooperazzjoni bilaterali diretta. Laqgħat tematici annwali jsiru wkoll bejn l-FRA u l-NHRIs.

In-Netwerk Ewropew tal-Ombudsman gie stabbilit fl-1996. Dan in-netwerk, jgħaqqa l-Ombudsman Ewropew, l-ombudsman nazzjonali u reġjonali bil-għan li jiġura li l-ilmentaturi jistgħu jiksbu ghajnejn fil-livell xieraq. L-ENO jgħin biex jaqsam informazzjoni dwar il-liġi tal-UE u l-impatt tagħha fl-Istati Membri tal-UE. Jiffacilita l-kooperazzjoni bejn l-ombudsman, bil-għan li jiġu salvagwardjati d-drittijiet taċ-ċittadini u l-individwi ta'l-UE skond il-liġi ta' l-UE.

Bħala l-aħħar rimedju jistgħu jiġu aċċessati permezz tal-korpi ġudizzjarji bħal qrat lokali jew tribunali. Dan jinvoli l-konformità mar-regoli tal-proċedura nazzjonali, inklūzi limiti ta' żmien. Meta l-individwi jkollhom suċċess fil-qrat nazzjonali, jistgħu jirrikorru għal korpi fil-livelli Ewropej jew internazzjonali. L-ilmenti dwar il-ksur tad-drittijiet tal-bniedem huma l-aktar spiss indirizzati lejn l-ECTHR, li tissorvelja l-konformità mal-Konvenzjoni Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem. Il-Kumitat Ewropew tad-Drittijiet Soċjali (ECSR) jista' wkoll jirċievi ilmenti "kollettivi" minn certi organizzazzjonijiet dwar ksur tal-Karta Soċjali Ewropea. Korpi tan-Nazzjonijiet Uniti (NU) jistgħu wkoll jiddeċiedu dwar ilmenti dwar ksur tat-trattati tad-drittijiet tal-bniedem tan-NU, jekk l-istat ikun ta l-kunsens tiegħu għall-proċedura.

C.4 Kliem Ewlenin

Ipprovd i-kliem ewlenin tat-Taqsima

Drittijiet ta'aċċess, Ombudsperson, Qrati, NGOs, Awtoritajiet Lokali

PARTI D

Aktar Qari

Websajts / Karti disponibbli liberament

- <https://fra.europa.eu/en/cooperation/national-human-rights-bodies>
- https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/1506-FRA-Factsheet_AccesstoJusticeEN.pdf
- https://ec.europa.eu/civiljustice/legal_aid/legal_aid_gen_en.htm
- <https://www.ombudsman.europa.eu/en/european-network-of-ombudsmen/members/national-ombudsmen>
- <https://fra.europa.eu/en/about-fundamental-rights/where-to-turn>
- http://www.ennhri.org/IMG/pdf/161612_enhri_corporate_infographic_01.pdf

PARTI E

Tlestija ta' 'Unitajiet

Biex tkompli għall-unità li jmiss jekk jogħġibok irrispondi l-mistoqsijiet li ġejjin:

Module Content Outline

1. Id-drittijiet tal-bniedem jistgħu jiġu aċċessati biss permezz tal-qrati tal-ligi

Veru jew Falz

Risposta korretta: Falza

Hemm diversi modi kif id-drittijiet tal-bniedem jistgħu jiġu aċċessati skond is-sitwazzjoni. Qabel ma taħseb li jgħaddu mill-qrati l-għażiex kollha għandhom jiġu kkunsidrati.

2. X'inhu ombudsperson?

- a. Imħallef
- b. Avukat jagħti pariri b'xejn
- c. Uffiċjal pubbliku li jinvestiga ilmenti tal-ksur tad-drittijiet
- d. Prosekuratur

Risposta korretta: c.

Sistemi tal-Ombudsperson jeżistu fil-biċċa l-kbira tal-Istati Membri tal-UE u jistgħu jvarjaw fil-mod kif jiffunzjonaw u l-każijiet li huma kapaci jittrattaw. Generalment, l-Ombudspersons jinvestigaw ilmenti relatati ma' amministrazzjonijiet pubblici li aġixxew b'mod illegali. Normalment jagħmlu rakkommandazzjonijiet wara li jinvestigaw ilment. Ir-rakkommandazzjonijiet jistgħu jorbtu jew ma jiddependu mill-pajjiż ikkonċernat.

3. L-ghajnuna legali mhix dejjem disponibbli għall-persuni kollha

Veru jew Falz

Risposta korretta: Veru.

Is-sistemi ta' 'għajnuna legali jvarjaw minn pajjiż għall-ieħor iżda f'hafna pajjiżi s-sistemi ta' għajnuna legali jiddependu fuq jekk il-persuna li titlobha tistax turi li m'għandha l-ebda mezz biex tħallas u li l-każi li jridu jieħdu l-qorti huwa wieħed validu.

4. L-NGOs jistgħu jkunu utli ħafna biex jgħinu lill-individwi biex ikunu jafu x'inhuma d-drittijiet tagħhom u kif għandhom jaċċessawhom

Veru jew Falz

Risposta korretta: Veru.

Fl-Istati Membri kollha tal-UE hemm diversi NGOs li joffru pariri lil persuni li għandhom kwistjonijiet tad-drittijiet tal-bniedem. Dawn l-NGOs jistgħu jiffokaw fuq il-migranti b'mod partikolari jew jistgħu joffru s-servizzi tagħhom lili kull persuna li teħtieġhom. Xi wħud joffru parir biss filwaqt li oħra jnha jistgħu joffru wkoll li jgħinuhom billi jieħdu każijiet fuq il-kanali xierqa.

5. X' Istituzzjonijiet Nazzjonali tad-Drittijiet tal-Bniedem jeżistu biss f'xi Stati Membri ta' l-UE:

Module Content Outline

Veru jew Falz

Risposta korretta: Veru

Istituzzjonijiet Nazzjonali tad-Drittijiet tal-Bniedem jeżistu fil-biċċa l-kbira tal-Istati Membri tal-UE u l-impjieg tagħhom huwa li jimmonitorjaw u jinvestigaw is-sitwazzjoni tad-drittijiet tal-bniedem fuq il-post u jistgħu jipprovd wkoll appoġġ lill-individwi biex jinfurzaw id-drittijiet tagħhom, permezz tat-trattament ta' ilmenti jew assistenza legali.

PARTI F

Issuġġerixxi 2 Attivitajiet biex tittestja u / jew tirrifletti fuq l-informazzjoni ppreżentata minn dan il-modulu

1. Ara l-filmat fuq il-websajt tal-KEDB <https://ijrcenter.org/european-court-of-human-rights/#Jurisdiction> u ikteb ir-rekwiżiti biex tippreżenta applikazzjoni korrett.
2. Mur fil-paġna ewlenija tan-Netwerk Ewropew tal-Ombudsman u sib l-informazzjoni ta' kuntatt tal-ombudsperson li tkun responsabbi għalik jew xi ħadd li taf.